

Izhajajo vsako jutro.

Veljajo do konca leta 1918 20 K.

Za četrt leta K 10.—

Mesečno K 3.50.

Posamezna številka 20 v.

Oglasi po dogovoru.

NOVICE

Uredništvo in upravnništvo je v
„Zadružni tiskarni“, Dunajska
cesta št. 7.

Telefona št. 180.

Uredništvo je strankam na razpo-
lago od 6—7. ure zvečer.

Št. 14.

V Ljubljani, četrtek dne 18. julija 1918.

Leto I.

Avstrijsko vojno po- ročilo.

Dunaj, 16. julija. (K. u.) Uradno.

Južno Asiaga sta poskusili dve angleški stotnji mimogrede vdreti v naše järke. Po kratkem boju smo jih vrgli nazaj.

V dolini Brente so privedle patrolje 10 ujetnikov in 2 strojni puški.

Izgube sovražnika v zadnjih bojih na Solarolo izredno težke. Na ozkem odseku fronte smo našli na 500 mrtvih Italijanov.

Šef gen. štaba.

* * *

Iz vojnoporočevalskega stana 16. julija. Dne 15. julija so pognali Italijani svojo infanterijo med hribom Pertico in dolino Calcino na napad po artiljerijski pripravi najvišje intenzivnosti, ki se je pričela ob 4. jutraj. Sovražnik, ki je bil povsod vržen, je poskusil čez dan še trikrat juriti na naše pozicije na hribu Solarola. Ne da bi tam zavojeval kak kosček jarka, se je moral umakniti v našem uničujočem artiljerijskem in strojniškem ognju. Slava za mojstrsko izvedbo zmagovite obrambe gre preizkušenim četam 55. infanterijske divizije. Italijanske izgube so radi posebnosti številna v boj poslanih čet skrajno težke in dajejo podjetju značaj občutnega poraza. Pri armadni skupini fml. Borevicia je napadel sovražnik istočasno naše pozicije na jugozapadnem pobočju hriba Spinuccie. Bil je gladko zavrnjen.

Iz vojaškega razmatrivanja dne 16. julija. Pričakovani napadi Italijanov so prišli včeraj. Prvi sunek je zadel naše pozicije med Brento in Pivo in je bil popolnoma odbit. Na tirolski zapadni fronti in na visoki planoti Sette Comuni se razvijajo večja sovražnikova podjetja. Prihaja do starega načrta, da bi najprvo pomaknil nazaj naše čete v benečanskem pogorju in si tako pridobil operacijsko svobodo za ofenzivo preko Piave.

Italijansko uradno poročilo.

Italijanski glavni stan, 15. julija. Na planoti pri Aeiagu so francoski oddelki dvakrat napadli sovražne vrste pri Pertica in Zuchi. Naši oddelki so vdrl v sovražne vrste severno od Monte Valbella in so privedli nekaj ujetnikov seboj. Sovražnik je ljuto streljal s topništvom, mi smo uspešno streljali — odgovarjali. Naši in aliirancev letalci so bombardirali pehotne čete, ki so korakale v ozadju. Med južnim pobočjem Monte Rossa in med dolino Brente so se sovražne poizvedovalne čete močno gibale, nakar so naše predstraže uspešno reagirale. Napadalni poizkusi na Monte Cornone smo odbili. Čez dan in ponoči močan topniški ogenj severno od Grappe in Monte Bello. Letalci smo sestrelili.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 16. julija. (K. u.)

Večerno uradno poročilo:

Na fronti ob Marni ljuti protinapadi sovražnika. Krajevni uspeh jugozahodno Reimsa. Vzhodno Reimsa je položaj neizpremenjen.

Krvavo klanje na zahodu.

Berlin, 17. julija. (K. u.) Uradno.

Zahodno bojišče.

Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta:

Bojno delovanje je oživelo šele pod večer. Poizvedovalni sunki jugozahodno Yperna so nam prinesli ujetnikov. Jugovzhodno Hebuterne je ponovil sovražnik brez uspeha svoje napade.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Krajevni boji na ozemlju Sauvieres in zahodno Chateau-Thierryja. Jugozahodno Conitemonta smo umaknili našo četo do odseka Surlmelin. Ljute protinapade je delal sovražnik z močnimi silami proti naši fronti na južnem bregu Marne. Njegovi napadi so se zrušili z najtežjimi izgubami po deloma srditem boju pred našimi črtami. Na severnem bregu Marne smo razširili uspehe prvega bojnega dne. Potem ko smo zavrnili francoske protinapade, smo pritiskali za sovražnikom do višine severno Nantouilla in smo se prebili skozi gozdova Rodemat in König. Na obeh straneh Ardre smo vrgli sovražnika nazaj na pogorje Reimsa med Nantouillom in severno od Pourcy. Vzhodno Reimsa je položaj neizpremenjen. Sovražnikove črte so bile v našem močnem ognju in ob Rimski cesti (Römerstrasse) ter ob Suippi smo popravili svoje postojanke. Severozahodno Massiges smo zavzeli nekaj utrjenih višin. Število ujetnikov se je zvišalo na več kot 18.000.

Nad bojiščem smo sestrelili včeraj 36 sovražnih letal in 2 privezana rakoplova. Poročnik Wenkhoff si je priboril svojo 37. in 38. poročnik Loewenhardt svojo 37., nadporočnik Loerzer svojo 26., poročnik Bolle svojo 22. in podnadnik Thom svojo 31. zmago v zraku.

v. Ludendorff.

Krajevni podatki.

Courtemont je vas ob Marni, nekaj kilometrov zahodno Dormausa. — Surlmelin je potok, ki teče skozi včeraj imenovani kraj Condé in se izliva nekaj km vzhodno Chateau-Thierry v Marno. — Vas Nantouill leži ob zgornjem teku Ardre, niti 10 km severozahodne značne črte oddaljena od mesta Epernay. — Pourcy leži nekaj km severno Nanteuilla tudi ob Ardri. — Massiges je vas, 17 km severovzhodno mesta Suippes.

* * *

Tretja bitka ob Marni.

Reko Marne so prekoračili v širini 10 km med Jaulgonne in Dormaus vzhodno od Chateau-Thierry. kar je zelo važno. Zdi se, da se bo razvila jedna najvažnejših bitk. Do predprostorov pred Verdunom segajo znaki sunka nemških čet. Vsaka nemška hrabra in zmagovita armada namerja smrtonosen sunek proti važnim krajem za francosko-angleško in zadnji čas tudi za italijansko fronto, kajti tudi italijanske čete se bore na zapadni fronti. Nemško uradno poročilo pa ne poroča, da bi bili v boju trčili tudi na Amerikance, ti so pred vsem namenjeni za Francoske.

* * *

Dunaj, 16. julija. Veliki nemški napad se je pričel včeraj. Nasproti prerokovanjem angleških in francoskih listov gre najprej za odseke na obeh straneh Reimsa. Uspeh prvega bojnega dneva je posrečeni prehod preko Marne med Chateau-Thierryjem in Epernayem. Prebitje prednjih francoskih črt se je izvršilo na fronti 10 km. Zvečer je bilo prebitje razširjeno na več kot 15 km ter so Nemci pridobili južno od reke 6 km globine za razvoj nadaljnjih čet. Tudi med Marno in Reimsom so izvršili Nemci sunek ter dospeli do črte, ki naj krije njih akcijo na jugu. V Champagni vzhodno od Reimsa so Francozi po načrtu zapustili svojo prvo črto. Vsled tega je zadel nemški napad v prazno. Hitro sklicanje rezerv pa računa že z novim položajem ter je nadaljevanje povzeta proti drugi črti že v teku. Vsa operacija kaže sliko dveh, sedaj še v topem kotu napadajočih se front. Reims in Epernay sta resno ogrožena. Enako tudi Chalon sur Marne. Bitka posega v prostor proti Chateau-Thierry.

* * *

Rotterdam, 16. julija. Doslej v novo nemško ofenzivo še niso zapletene angleške čete. Vsak čas bodo začeli Reims izpraznjevati.

Lugano, 16. julija. Včeraj popoldne se je čulo strašno grmenje topov; takoj smo vedeli, da se je začela nemška ofenziva na dan francoskega narodnega praznika.

Ženeva, 17. julija. Na željo Wilsona, je vojni posvet antante v Versaillesu nanovo revidiral vojne cilje in o strateških načrtih za prihodnje leto so se iznova posvetovali.

Angleško uradno poročilo.

London, 16. julija. (Reuter.) Do danes opoldan ni uspela nemška ofenziva v Franciji dalje kakor 5 milj, dasi je sovražnik napel vse sile.

Henderson o miru.

Bivši angleški minister dela Henderson je govoril v Nottinghamu in je povedal, da je došlo na spomenico angleških delavcev glede vojnih smotrov četvero odgovorov. Henderson je izvajal o miru in njega možnostih nekako v tem-le smislu:

Bolgarski socialisti podpisujejo vsebino spomenice s pridržkom nekaterih točk glede Macedonije. Odgovor ogrskih socialistov je politična izjava stockholmskemu komiteju, ki se dejansko krije z britansko spomenico. Ogrski socialisti izjavljajo, da so za načrt federativnega sistema v Avstroogrski, ki bodi temelj za dogovore. Oni sprejemajo tudi federacijo balkanskih dežel in grajajo v Brestu Litovskem sklenjeni mir, govoreč da mora biti rešeno vprašanje aljaško-lorenško, italijansko, poljsko in turško po želji dotičnih narodov.

Nemški socialisti manjšine so se tudi jasno izjavili in popolnoma v smislu delavstva v aliranih deželah. Socialisti večine pa so bili poizkusili predati svoj govor Troelstri, a le nekaj rešumé odgovora je došel na lice mesta. Iz njih odgovora sledi, da so pripravljeni, udeleževati se mednarodnih pogajanj na temelju predlogov nevtralnih socialistov v Stockholmu. Jasno je, da priznavajo splošna načela spomenice in da so celo pripravljeni razpravljati o odgovornosti za vojno in aljaško-lorenško problemu. Glede tega se jim zdi mogoče priti do mirnega sporazuma. So za to, da se vzpostavi popolna neodvisnost Belgije in so uverjeni, da je zveza narodov potrebna.

Za izmeno ujetnikov in internirancev.

Berlin, 17. jul. V Haagu so sklenili nemško-angleški dogovor glede vojnih ujetnikov in civilnih internirancev na podlagi nemških in francoskih enakih dogovorov v Bernu. Nemški delegati so izjavili, da bo nemška vlada samo tedaj podpisala dogovore, ako izposluje Angleška pri Kitajski, da se bo z Nemci v Kini dobro postopalo.

Internacionalna konferenca socialistov.

Rotterdam, 16. julija. V socialističnih krogih se z gotovostjo trdi, da bo v kratkem sklicana mednarodna konferenca socialistov, ki se je bodo udeležili razen zastopnikov nevtralnih socialistov tudi zastopniki vojskujočih se držav. Na konferenci se bo obravnavalo vprašanje o sklepu miru in vprašanje, kdo je zakrivil vojno. Na posvetovanje bodo baje prišli tudi zastopniki Alzacije-Lotaringije.

Avstrijski parlament.

Dunaj, 17. julija.

Konsolidacija kabineta.

V nadaljnjem prvem branju je polemiziral posl. Waber obširno proti včerajšnjim izvajanjem poslance Ellenbogna in je dejal, da v prehranjevalnih vprašanjih min. preds. sam ne more biti za vse odgovoren. Skliceval se je na ogrsko vlado. Ako odklanjajo soc. dem. proračunski provizorij, odklanjajo s tem plačo uradništvu in moštvu. Glede poljskega vprašanja je izvajal, da ima velik del nemško-nac. poslancev velike pomisleke proti takozvani avstro-ogrski rešitvi poljskega vprašanja. Konsolidiranega kabineta ni mogoče tvoriti, razven če izjavijo soc. dem., da so pripravljeni sodelovati. Govornik pozdravlja odločni nastop Nemcev, ker Nemci pač ne morejo biti zadovoljni s samo enostranskim diktatom, kakor so ga Poljaki v Krakovu sklenili. Nadalje opravičuje delitev Češke v okrožja, ker je ta delitev tako v nemškem, kakor v češkem interesu. Končno pa pravi, da se bodo razmere v Avstriji samo tedaj izboljšale, kadar bodo uvideli narodi, da je edino prav, ako se trdno in zvesto oklenemo zveze z Nemčijo. (Nemci ploskajo.)

Poljak Tertil pozdravlja v bodočem miru prihodnost poljskega naroda in želi

mir od naroda do naroda,

za kateri mir se pa pač ni treba dalje bojevati. Včerajšnji govor min. preds. je zanesel v hišo preprij, in ta govor bodo še vse stranke obžalovale. Ravnotako malo, kakor se more vladati proti Nemcem, se sme in more vladati proti Poljakom in drugim narodom. Min. preds. se je s svojim govorom celo od treznih Nemcev sam izoliral. Obtožence v procesu v Marmaros-Szigetu pozdravlja v imenu Poljakov. Pri Poljakih bo glasovanje za prorač. provizorij odvisno od zupanja do one vlade, ki bo takrat na krmilu, ko se bo glasovalo o provizoriju.

Ofner pravi, da želi

sporazumni mir.

Po govoru min. preds. se njegova stranka ne ogreva za dr. Seidlerja, ker nima nikakega ustavnega smisla in prepričanja. Vendar bo glasoval za provizorij, toda samo do konca oktobra tega leta. (Pritrjevanje pri somišljenikih.)

Dunaj, 17. julija. Češki narodni socijalec Striberny toži o preganjanju Nenemcev in Nemačarov, vsled česar je med slovanskimi narodi izginila zadnja sled avstrijske misli; za češko-slovaško misel se ogreva danes cel češki narod. Persekucije so najboljšo sredstvo za konsolidacijo narodov. Kar se tiče očitka pasivitete, mora izjaviti, da dunajska vlada nikdar ni držala svojih obljub. Prej ali slej mora itak priti do sporazuma. Mir v Brestu je vojsko samo podaljšal in nam ni niti obljubljenega kruha prinesel. Mirovni sklepi zadnjih dni so se izvršili, ne da bi bil parlament vprašan. Toži, da se delegacije ne skličejo, in da doslej še ni prišlo do ratifikacije mirovniških sklepov po parlamentu.

Izraza upanje, da si bo človeštvo izvojevalo sporazumni mir, mir dosežen v sporazumu s svetovno demokracijo, daši na razvalinah starega sveta. (Pritrjevanje pri Čehih.)

Lah Conci, od Čehov burno pozdravljen, se izjavlja proti odgoditvi parlamenta in se hujuje na zapostavljanje drugih narodnosti v prilog Nemcev. Nato govori o odstavljenju ki ga je zadelo, in ki je v zvezi z njegovim potovanjem v Prago in pravi, da se bo tudi brez ozira na take „dogodke“ v bodoče brez strahu držal onih vidikov, ki so doslej dajali njegovemu političnemu delovanju smer.

Conci bo glasoval za to, da se postavi ministerstvo na zatožno klopo, proti budjetnemu provizoriju in proti vojnim kreditom. (Pritrjevanje pri Čehih.)

Šubert govori o brezupnem prehranjevalnem položaju in je proti centralizaciji živili. Vlada naj dela s polno paro na to, da se vojska konča in sklene demokratičen mir na podlagi pravic vseh narodov.

Malik pravi, da bodo Vsenemci glasovali za prorač. provizorij, dasi njegova stranka ni bila nikdar za to, da se vojska začne. Pravi povzročitelj vojske je dr. Kramar, in njegova pomilostitev je bila velika napaka. Malik ni zato, da se uvedejo prav stroge določbe proti skrivni kupčiji v krajih, kjer uradna aprovizacija slabo posluje, kot se godi v južnih deželah, v katere se tudi vsled vladnih odredb ne sme ničesar uvažati. Prosi vlado, naj hitro ustanovi v Moskvi poslaništvo, da se naši vojni ujetniki lahko čimprej vrnejo domov. Za sklep ponovi vsenemške

zahteve po nemškem državnem jeziku, o izločitvi Galicije in Dalmacije in pravi, da bodo Nemci na morebitno ureditev Jugoslov. države „prompt und schlagend“ odgovorili.

Harti pozdravlja, da je vlada uvidela upravičene zahteve Nemcev in upoštevala njihovo za kulturo pomembno stališče. Nemško ljudstvo ne mara, da se išče sporazum s tistimi, ki so izdali državo in dinastijo. Sicer se mora tudi slovanske narode pridobiti za državo, ako hočemo, da država sploh obstoji. Ako bodo Čehi njihove dosedanje voditelje zapustili, in izvolili nove, pametne poslance, kateri bodo, kljub vsej veliki ljubezni do lastnega naroda, dali državi, kar država hoče, potem bo sporazum lahko mogoč. (Živahno ploskanje pri levici.) Daszynski pravi, da je vzrok sklenje parlamentarne situacije vedno rastoči nemški vpliv tudi na notranje politične zadeve. Brezupnost Slovanov jih tira do obupa. Po ostri kritiki diskurzije, se peča z raznimi govoricami, katere vlada samo v svojo brezsmiselno cenzurno prakso podpira. Kritikuje mir, sklenjen v Brestu in Bukarešti in pravi, da je ta mir vzrok novih homatij na vshodu. Naglašja, da ostane poljski narod trdno na patrijotičnih tleh. Zgodovina in cilji poljskega naroda bo odločila, katero državno obliko bodo tvorili Poljaki.

Naglašja potrebo miru. (Burno pritrdjevanje in ploskanje pri Poljaki, Jugoslovanih in Čehih.) Radi par izrazov pozove predsednik govornika k redu.

Glombinski poudarja, da govori v imenu svojih ožjih somišljenikov in izvaja, da se more poljsko vprašanje samo tedaj rešiti, ako se združi vse poljsko ozemlje v enotno državo. Vsaka drugačna rešitev bo rodila nove zapletitjave. Odločno moramo proti temu ugovarjati, ako hoče antanta ali pa centralne velesile iz poljskega vprašanja napraviti interesno vprašanje. Lastna naša država mora imeti prost izhod do morja. Sicer se bomo pa razumeli z vsakomur, ki se mu je tako godilo, kakor se godi nam.

Sejo nato prekine o.

Jutri v četrtek ob 10 h se seja nadaljuje.

* * *

Dunaj, 17. julija. Za današnjo sejo ni bilo nikakega zanimanja.

Posvetovanje Jugosl. kluba.

Dunaj, 16. jul. Jugoslovanski klub je imel pod predsedstvom dr. Korošca večerno posvetovanje; dr. Korošec je poročal o svojih pogovorih z zun. min. Burianom in min. preds. Seidlerjem. Poročilo so vzeli z odobravanjem na znanje — kljub je vložil nujno vprašanje glede postopanja bolgarske vlade s Srbi; Bolgari so baje ropali, morili in delali druge krivice Srbom. Zahteva odpomoči. —

* * *

Ministri — obtoženi.

Poslanec Stransky in tovariši so predlagali proti vitez dr. Seidlerju in ministru notranjih zadev grofu Toggenburgu. Predlog pride v eni prihodnjih sej v pretres.

Proračun in vojni krediti.

Vodilni nemški politični krogi sodijo glasom poročila, ki je došlo „Tagespost“, o položaju v zbornici precej pesimistično. Po sklepu Poljakov in socijalnih demokratov ni več večine za proračunski provizorij in za vojne kredite, ker bo — soditi po razmerah — kakih 200 glasov proti in 200 glasov za predloge. Treba bo torej pridobiti kakih 10 do 12 glasov za proračunski provizorij, kar v avstrijski zbornici pač ni nemogoče. Razun tega so pogajanja nemških strank s Poljaki v torek tako uspela, da bodo glede predpogojev možni kompromisi, kojim bodo sledili jasni dogovori.

Seidlerjeve konference s poslanci.

C. kr. predsedstvo ministrskega sveta (tiskovni oddelek) sporoča z dne 16. t. m. l.

O konferencah, ki jih je imel ministrski predsednik soboto zvečer z voditelji strank, so se razširile najrazličnejše, deloma popolnoma neosnovane vesti. Nasproti temu se ugotavlja, da vprašanja o nadaljnjem odgoditvi ali celo razpustu poslanske zbornice, o odstopu kabineta, ozir. vladnega načelnika in dr. pri tem v nobenem oziru ne pridejo v poštev in niso v nikaki zvezi z ministrskim svetom, ki se je vršil slučajno istega dne popoldne.

Ministerstvo Beck?

Delo za koalicijsko vlado.

Dunaj, 17. julija. Na hodnikih parlamenta se govori, da začne baron Beck akcijo, katere podpira tudi gosposka zbornica, da vrže kabinet Seidler in da postavi sam koalicijsko vlado. Beck je včeraj konferiral z bivšim ministrom krajanom v ministerstvu Beck, s Pražakom. — Beck name-rava kot nemškega ministra krajema povzeti v koal. min. Bahrenreiterja. Med nemško-nacionalci vlada vsled teh vesti silno razburjenje.

Grof Huyn — Seidlerjev naslednik?

V Krakovu izhajajoča „Nova reforma“ poroča z dobro informirane strani, da se dunajski krogi resno bavijo s kandidaturo gališkega namestnika grofa Huyna za slučaj Seidlerjevega odstopa.

Izpremembra Seidlerja.

Iznenadil je govor ministrskega predsednika Seidlerja pri otvoritvi drž. zbora vsled svoje odločnosti, s katero je naglasil nemško stališče. Rekel je, da naši sovražniki vodijo boj proti nam na tri smeri: z orožjem, z blokado in s sredstvi notranje propagande. Pri tem zadnjem poglavju se je dr. Seidler izredno dolgo pomudil, je ostro kritiziral stališče opozicijskih strank in naravnost napadal „Češki svaz“, ki se ni hotel niti udeležiti pogovorov o reviziji ustave. Iz tega za držanja opozicijskih slovanskih strank je izvajal dr. Seidler: Ako je v Avstriji sploh kak političen kurz, mora biti samo tak, da dā upravičenim zahtevam nemškega naroda v Avstriji polno zaščito. Star in resničen izrek je, da se v Avstriji ne da vladati proti Nemcem in ravno tako ne brez Nemcev. To velja za vsako vladu in sicer tembolj, ker je komaj razumljiva zmota misliti, da more zveza nemških narodnosti tvoriti večino. Hrbtišče naše raznobarvne države je pač nemški narod in bo tudi vedno ostal.

Taka izvajanja dr. Seidlerja so nas naravnost osupnila, ker je v protislovju s stališčem, na katerem je Seidler stal, ko je prevzel vladu, v protislovju so te besede tudi s stališčem, na katero se je postavil cesar, ko je v slovesnem manifestu ob nastopu vlade vsem narodom monarhije zagotovil enako upoštevanje. V teku enega leta se je pač vse izpremenilo — Čehi in Jugoslovani so stali v ospredju, in Nemci so tili potisnjeni v ozadje. Če bi se bilo takrat pametno gradilo na tem temelju, bi bili avstrijski Slovani danes na vrhu. Čehi so pa naredili gorostasno napako, da so se udali politiki dr. Kramara, ki gre od dne do dne bolj proti monarhiji. Enako so se dali preslepiti Jugoslovani, ki so odstopili od majniške deklaracije, začeli kovati nove deklaracije in resolucije, ki ne poznajo več monarhije in so tako zabredli v zagato, iz katere ni več izhoda. Te napake Čehov in Jugoslovanov so Nemci seveda izrabili zase. Ker Čehi in Jugoslovani državi ne dovolijo niti proračuna, niti vojnih kreditov, je za vsako avstrijsko vladu pač dano stališče proti njim. Tako sodimo mi vzroke, vsled katerih se je Seidler popolnoma izpremenil tekem enega leta.

Obžalujemo, da je prišlo tako daleč. Mi smo svarili od začetka na obe strani: na eni strani smo vedno priporočali vladi, da naj vendar v okviru možnosti ugotovi upravičenim zahtevam Jugoslovanov, zlasti Slovencev, na drugi strani smo se borili proti elementom, ki med Jugoslovani trgajo vezi do monarhije. Niso nas poslušali niti na eni, niti na drugi strani. Razdor je postajal vedno večji in sedaj je prišlo do položaja, ki ga razkriva Seidlerjev govor. Mi bomo stali na straži in opazovali, kakšne posledice pridejo iz tega žalostnega položaja.

Da gre za velikopotezno, dogovorjeno akcijo od strani vlade, se vidi iz tega, da je ob istem času minister za zunanje zadeve govoril v podobnem smislu in sicer so njegove besede naslovljene vsemu zunanjemu svetu. Burian posebno naglašja, da hoče avstro-ogrska monarhija svoje narodne in notranjepolitične probleme reševati sama brez nepozvanega mešetarja od zunaj. Monarhija po Burianovih besedah odločno odklanja, da bi tujci kakorkoli posegli vmes, torej se napoveduje uredba notranjih razmer od strani vlade. Ako ob istem času ministrski predsednik Seidler naglašja izjemno stališče nemštva v državi, potem si lahko mislimo, kako bo izpadla rešitev notranjepolitičnih kriz. Danes bi Slovenci pač potrebovali modrega parlamentarnega zastopstva.

Seidlerjev govor.

(Nadaljevanje in konec.)

Vlada je odločna, da gre svojo pot naprej, vendar pa so onim strankam, ki stoje danes ob strani, odprta vrata sporazuma. Vsaka ima pravico zahtevati zase vse, kar rabi za nacionalni, kulturni in materialni razvoj. Nad vrati pa je zapisano: Dobrodošli, ki ste zvesti dinastiji in državi!

Seidler trdi, da je politična pravljica trditev, da hočejo avstrijski Nemci tlačiti druge narode. Nemci samo zahtevajo, in to čisto opravičeno, da se prizna načelo, da gre Nemcem v državi ravno pravnih narodov njih zgodovini in kulturi primerno mesto. Nemci zahtevajo samo kar je potrebno, da narodni boji ne bi zrahljali temelja države.

Glede socialne politike je izjavil min. predsednik, da smatra to vprašanje zelo važnim. Široki sloji naroda so tekom vojne storili toliko važnega, da se treba sedaj pač nanje ozirati. Posebno treba podpirati srednji stan, ki je toliko pretrpel. Zlasti položaj stalno nameščenih je vladi pri srcu.

Slednjič prosi minister, da bi sprejeli proračunski provizorij in dovolili vojno posojilo. Stranka, ki danes odreja državi sredstva za njeno gospodarstvo, se izreka proti državi sami in onemogočuje one znatne davjate, katerih prenehanje bi pahnilo milijone državljanov v bedo.

Ministrski predsednik še zatrjuje, da ni sovražnik parlamenta in da ne stremi po š-u 14. Nobeden ministrski predsednik se še ni toliko trudil, da se izogne § 14. Dne 5. maja pa je moral odgovoriti parlament, ker ni mogel gledati, da bi se radi sovražnega motenja razprav zrušila zbornica. Minister želi, da bi parlament dokazal svojo delazmožnost.

Ogrski državni zbor.

Volilno pravico žensk odklanjajo. Budimpešta, 17. jul. Danes se nadaljuje debata o volilni reformi. Govorniki odklanjajo žensko vol. pravico. V popoldanski seji so bili odklonjeni vsi predlogi min. predsednika glede ženske volilne pravice. Seja se jutri nadaljuje.

Ruska protirevolucija.

Uporniki poraženi. — Kako so umorili grofa Mirbacha. — Teror proti boljševikom. — Zopet nemška pomoč? — Čehoslovaki, soc. revolucionarji in kadeti.

Moskva, 16. julija. Uradno poročilo ruskega vojnega komisarijata pravi, da so bili beli gardisti, ki so znova zasedli mesto Jaroslav, od tam pregnani in beže en del čez Volgo, drugi del pa je pribežal v Rybinsk in skuša zanetiti vstajo. S protidredbami bodo to preprečili.

Na fronti ob Volgi so zmagale sovjetske čete in zasedle Syzran in Bugulmar. Mesto Stavropol je pred padcem; beli gardisti in Čehoslovaki v neredu beže proti Samari.

Berolin, 17. julija. O koncu vstaje v Moskvi poročajo: Blazni upor levih soc. rev. je končan. Na zahtevo meščanskih krogov so levi soc. rev. storili vse, da zapleto Rusijo v vojno z Nemčijo, ker je mir v Brestu sklenjen pod težkimi pogoji za Rusijo. Raztrosili so samo take vesti, ki so delale zanje ugodno razpoloženje med ljudstvom. Delavci in kmetje pa se zavedajo tega, kaj bo, ako bo oslabiljena Rusija zašla v novo klanje.

Peti splošni sovjetski kongres je odobril zunanjo politiko ljudskih komisarjev. Nato je umoril Blumkin po ukazu levih soc. revolucionarjev nemškega poslanika Mirbacha. S pomočjo stranke, ki ji je pripadal, je dosegel važno mesto in si je tu prisvojil važne dokumente ter jih deloma vsled zlorabe svoje uradne moči, potvoril. Kot uradnik je prišel v palačo poslanikovo in ga je tam vsled sklepa soc. rev. komiteja umoril. Istočasno so organizirali ustajo. Vojaki, uporniki in demoralizirani elementi mornarjev črnomoškega brodogoja so za hip razorožili čete rdeče armade in sovjetske voje. Rebeli so imeli strojne puške, topove in oklopne vozove na razpolago. Po brezuspešnem odporu so soc. rev. odposlali parlamentarce in se nato umaknili. Bežeče smo uspešno zasledovali in jih nad 100 ujeli. Sovjet se bo s celo zadevo še pečal.

Moskva, 16. julija. Gubernijski eksekutivni odbor mурmanskega ozemlja je vspricho očitih sovražnosti zveznih čet odredil takoj delno mobilizacijo vseh čet in splošno mobilizacijo topništva in ženijskih čet. Odredil je, da se vsakemu pobere orožje.

Jaroslav, 16. julija. Tu so protirevolucijonarni oficirji umorili 3 boljševike.

Moskva, 16. julija. Dne 12. julija se je vršila burna seja frakcije levih soc. rev., v kateri so se pokazale vse ostrine raznih naporov. Enim načeljuje Kalegajev, ki odobrava taktiko starega centralnega odbora. Druga struja pa je zavrgla politiko prejšnjega centralnega odbora in je jako pustolovska. Kalegajev ni pustil opoziciji govoriti. Končno so ustanovili nov centralni komite. Dne 12. in 13. t. m. so izpustili iz ječ mnogo soc. revolueijonarcev, ki jim niso mogli ničesar dokazati.

Moskva, 17. julija. „Frankfurter Zeitung“ poroča, da sta grofa Mirbacha umorila Blumkin in Aleksandrov. Rekla sta grofu, da imata nalogo, da ga čuvata pred nameravanim atentatom. V zvezi z umorom so nad 1000 ljudi aretirali. Tu stoji vse pod vtisom, da se pričinja strastni, z vsemi sredstvi delujoči teror, ki naj vrže boljševike in ki naj Ukrainjo osvobodí. Mnogo vplivnih ljudi je, ki sodijo, da se v Rusiji ne bodo vrstile preje normalne razmere, dokler Nemci ne zasedejo Velike Ruske do Volge, ali pa dokler ne izpraznijo Ukrainje.

London, 16. julija. V Rusiji je antantin poslanec svetoval generalu Horvatu, naj počaka še z ustanovitvijo nove republike.

Peking, 15. julija. Čehoslovaki tvorijo del ruske armade.

Ženeva, 17. julija. Brodogoje 13 vojnih ladij je priplulo v Archangelsk pod angleškim poveljstvom, ki je ukazalo, da imajo Čehoslovaki premestiti glavni stan v Petrograd, kar bodo soc. rev. omogočili.

Kodanj, 17. julija. Revolucionarni tribunal je poveljnika vshodnega brodogoja obsodil zaradi punta na smrt in smrtno obsodbo takoj izvršil. Baltiško brodogoje je kot revolucionarno misleče in domovini sovražno označeno in postavljeno izven postave.

Stockholm, 17. julija. Zanesljiva poročila iz Rusije potrjujejo, da je vodstvo kadetov postalo Nemcem prijaznega mišljenja. Kadeti so šli v Kijev, kjer se sestanejo z nemškim glavnim poveljstvom. Skušali bodo doseči sodelovanje vseh meščanskih strank z Nemci, ker je to edini izhod iz neverjetno zapletenih notranjih razmer v Rusiji.

Rumunski kraljevič še nima dosti!

Rumunski list „Cumina“ poroča o kronskem svetu, ki se je vršil v kraljevi palači v Jassyju pod predsedstvom generala Avarescu; navzoči so bili tudi vsi drugi ministri. Šlo je za odločilen sklep, ker so osrednje sile od Romunije brzojavno zahtevale, da podpiše Romunija pogoje preliminarnega miru, ker sicer prejenja premirje. Med posvetom pa je prišel kraljevič Karol v dvorano in se je zelo v razburljivem tonu obrnil do kralja in kronskega sveta s sledečimi besedami: „Prihajam, da zahtevam od Vas v imenu bojevnikov, v imenu ranjencev, v imenu Njengaja Velikanstva, moje matere, in v svojem lastnem imenu, da ne sprejmete mirovnih pogojev, temveč da rajši nadaljujemo boj na življenje in smrt!“ Navzoči so bili izredno presenečeni in kralj je bil vidno v zadregi. Kraljevič je razumel in odšel.

Bratianov kabinet — obtožen.

Bukarešt, 17. jul. Zbornica je izvolila večeraj komisijo sedmih članov, da zbere vse obtožni material, da postavijo na zatožno klop bivši Bratianov kabinet.

Eksplzija na križarki.

500 mož mrtvih.

Pariz, 16. jul. Iz Tokija poročajo, da je japanska oklopna križarka Karvachi v zalivu To-

kojama vsled eksplozije zletela v zrak. Potopila se je takoj. Posadka, več kot 500 mož je mrtvih.

Šest milijard vojnega posojila.

Podpisovanje še ni zaključeno.

Dunaj, 17. julija. Poštna hranilnica naznanja, da se je podpisalo do danes za 5.763.400.000 K osmega vojnega posojila. Vendar še niso vsi podpisi prijavljeni. Za javne korporacije in ustanove in zbiralne subskripcije je še dana možnost nadaljnega podpisovanja.

Pomemben dogodek.

Dunaj, 16. julija. „N. F. P.“ dostavlja k izjavam grofa Buriana mnenje političnih krogov, da se v kratkem pričakuje dogodek, ki bo prepričal antanto, da bi bilo bolje, skleniti mir.

Po domovini.

Iz Gorij. Občinski odbor je v seji 15. t. m. sklenil: 1. Predlog g. župana, da blagovoli preblagorodni g. dež. glavar dr. Ivan Susteršič nadalje ostati častni občan občine Gorje, je bil sprejet z dvetretjinsko večino glasov. 2. Občinski odbor občine Gorje soglasno z vso ogorčenostjo protestira proti narodnim izdajalcem odobrujoč znano resolucijo dež. odbora, v kateri se obsojajo veleizdajalski poskusi dr. Trumbiča in njegovih pristašev nad našim narodom. 3. Prevz. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič se izvoli častnim občanom. 4. Za osmo vojno posojilo občina podpiše 1000 K. 5. Za vojaške domove daruje 200 K.

Zanimivosti z Viča. Z Viča se nam piše: Minulo nedeljo sta se v našem Društvenem domu vršila dva občna zbora, najprvo za kat. slov. izobr. društvo, takoj za tem pa za konferenco sv. Antona. Pri občnem zboru izobraževalnega društva se je pokazalo, da vsled vojskinskih razmer društvo nimā tiste agilnosti kakor prejšnja leta. Največ zanimanja je še bilo za gledališke predstave, katerih se je tekom leta vpriporilo osem. Mej raznimi koristnimi nasveti in sklepi je bil posebno umesten čim prej začeti s primernimi podučnimi predavanji, da se občinstvo zopet vname za društveno življenje po starem zlatem reku: Vse za vero, dom, cesarja! Nadalje se je sklenilo vso skrb posvetiti šoli odraslim dečkom, katerih je vedno več in so sami sebi prepuščeni in čakajo modrih, spretnih voditeljev in učiteljev, da jih uvedejo v društveno življenje ter jih obvarujejo nevarnosti sedanjega zastrupljenega časa. Živahnijeje je pa bilo v minulem letu in je še delovanje članov konference sv. Antona. Gospodje delavni člani se zavedajo svoje naloge v teh resnih časih in z vso požrtovovalnostjo skrbje za otroško dnevno zavetišče ter odrasle vboge v občini. Čez 70 tisoč kron prometa je imela konferenca! Vsaki dan nasititi do 60 otrok v teh časih ni mala skrb! In vender gre! Zakaj? Zato ker ima konferenca v deželnem odboru svojega stalnega velikega dobrotnika. Z njegovo zdato podporo smo lansko leto povečali prostore zavetišča. Zavetišče vsaki teden še prejema od njega nakazanih 18 kg mesa, s katerimi se vzdržuje zavetišče in ubogi bolniki dobe opoldne gorke juhe. Ko ne bi bilo te podpore, bi bili morali že zavetišče zapreti. Res v stiski se spozna pravi dobrotnik. Laži-dobrotniki delavstva pa kljub temu še vedno hujskajo zoper prave dobrotnike občine. Zavedaje se blaga naklonjenosti deželnega odbora, se je na zborovanju izrekla deželnemu odboru javna zahvala. Eno se nam je čudno zdelo, da tukajšnja občina, ki vidi in ve karitativno delovanje konference, da se kljub temu občinski možje ne spomnijo vsaj s kakim malim prispevkom iz občinske blagajne pripomoči konferenci, ki vrši delo, katero bi morala pravzaprav prevzeti občina. Saj večkrat kakšno svoto dajo za dobre namene. Tako so pred nekaj časom iz občinske blagajne dali 500 K za Krekov spomenik, kar je lepo in hvale vredno. A gotovo bi tudi prav v smislu pokojnega ljubljence delavstva ravnali, ko bi v teh časih skrajnega pomanjkanja prispevali za kak kosček kruha za konferenco — za vbogo delavsko deco in siromake v domači občini!

Potres. O zadnjem potresu smo prejeli iz Št. Vida pri Zatični: Dne 16. t. m. popoldne smo čutili pri nas precej močan potres. Naznanjalo ga je bobnenje, ki je prihajalo od jugovzhoda. Suneč je bil tak silen, da je zaječalo zidovje. Čuden se nam je zdel ta pojav posebno zaradi tega, ker je kot ob kaki nevihti završalo tudi v označju in je bil upliv viden tudi na drevju. Bučenje smo začutili ob 1 uri 47 minut popoldne, sunek pa — med katerim se je čulo tudi bobnenje — ob 1 uri 50 minut popoldne. Potres je trajal 2—3 sekunde. Vidne škode pa ni napravil. Hvala Bogu! — Iz Višnje gore. Dne 16. jul. 10 min. pred 2. uro pop. se je čutil v Višnjigori in okolici močan potres, ki je trajal dobrih 5 sekund. Bili so trije manjši sunki in eden močnejši. Vrata in opeka po strehah je ropotala. Sicer je bil od zapada proti vzhodu.

Pešpolk „Cesarjevič“ št. 17 ne bo premeščen nazaj v Ljubljano. „Reichspost“ poroča: Minister za deželno brambo je na jugoslovansko vprašanje, tiče se prestavitve narodnega bataljona pešpolka št. 17, v dogovoru z vojnimi ministrstvom izjavil, da ni mogoče nadom. bat. prestaviti iz Judenburga v Ljubljano. — Prav iskreno obžalujemo to vest in upamo, da bo vendar kmalu mogoče pozdraviti sinove naše dežele na domači zemlji.

„Črne koze“ v Ljubljani. V dež. bolnico je bila sprejeta 15. t. m. Klara Kovačič, 23 letna poljska dninarica. Bila je na poti iz Trsta na Ogrsko, pa je med potjo zbolela. Dognalo se je, da je zbolela na bolezni imenovani „črne koze“. Kavačičevo se je izoliralo v posebni paviljon. Bolnica je stanovala v Trstu v ulici Servola št. 300. Pristojna je pa na Ogrsko, Muraszent Marton v komitat Zala, kamor je bila sedaj namenjena. Da se bolezen ne razširi, so se odredile večje zdravniške odredbe.

Ustanovitev češko-hrvatske banke v Zagrebu. Poslanec Stanek je bil v Zagrebu, kjer se je baje dogovarjal o ustanovitvi češko-hrvatske banke v Zagrebu. Češka agrarna banka je zelo interesirana pri tem podjetju, ki bo zasledovalo tudi politične interese. Osnovna glavnica bo znašala 10 milijonov kron.

Podelitev Franc Jožefovega reda. Cesar je podelil inspektorju južne železnice Mihael Ogrincu kot priznanje odličnega službovanja pri železniškem prometu tekom vojne viteški križ Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo.

Promet z nahrbtniki je štajerska namestnija zopet prepovedala. Nadzorstvo je zelo natančno.

Svetinja za ranjence. Cesar je ustanovil novo svetinjo in sicer za ranjence, ki je iz sive kovine s temno površino, okrogla in meri v premeru 3/8 cm. Na prvi strani je slika cesarjeva s podpisom Carolus, na drugi strani je latinski napis „Laeso-Militi“ (ranjenemu vojaku) in letnica 1918. Nositi je svetinjo na traku zelenkastordečem. Uvršča se za Karlovim četnim križem.

Šin ustrelil mater. V okolici Trate v Poljanski dolini se je dogodila naslednja nesreča: Dne 13. julija je 13letni sin Janeza Peterneja, posestnika v Žirovskem vrhu Sv. Antona z vojaško puško iz nepremišljenosti ustrelil svojo mater Agato Peternejo. Strel jo je zadel v glavo, odkril lobanjo in je takoj umrla.

Samomor gimnazijca. V Šmartnu blizu Poljčan se je ustrelil na tamkajšnjem pokopališču radi slabega spričevala gimnazijec Wambrechtsammer, sin trgovca v Celju. Padel je v več predmetih. V pismu, ki so ga našli pri njem, navaja kot vzrok svojo malomarnost v učenju.

Hrvatsko ženstvo študira. Na hrvatsko žensko realno gimnazijo v Zadru so sprejeli za prihodnje šolsko leto 30 učenk.

Svarite otroke! V Studencih pri Mariboru se je pripetila v nedeljo strašna nesreča, ki so jo povzročili pri igranju neprevidni otroci. Našli so nekaj železniških signalnih kapsul in se z njimi igrali. Nato so napravili ogenj, da bi se signalne kapsule razpočile. Ker pa niso hotele eksplodirati, je vdal eden izmed otrok s kamnom na kapsule v ogenj. Pri tem so končno eksplodirale. Stiri otroci so bili težko poškodovani in so jih pripeljali z rešilnim vozom v Maribor.

Poroka. V pondeljek se je poročil v tukajšnji frančiškanski cerkvi avskultant dr. Robert Pucsko z gđc. Marijo Lukan.

Samomor s trupenimi gobami. V Gradcu se je hotela 13. t. m. neka služkinja zastrupiti s trupenimi gobami. Vzrok nesrečna ljubezen. Izprali so ji želodec ter jo rešili smrti.

Pot v Vintgar je zopet popravljen in dopstopna izletnikom, kar je zasloga poslanca Pibra, ki je izposloval za to potrebne podpore.

Obravnavate radi cestnih demonstracij. Bilo je že nekaj obravnjav radi znanih cestnih demonstracij 24. aprila v Ljubljani. Dne 12. t. m. je bila zopet obravnava proti 11 osebam. Obsojeni so bili obtoženi v ječo od 14 dni do 3 1/4 meseca. Nekaj obravnjav je že bilo, nekaj se jih bo vršilo v kratkem.

Konec odiranja po hotelih in stanovanjih — na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo: V prihodnjih dneh izide min. naredba, ki bo napravila konec odiranju po hotelih, penzionatih in stanovanjih. Uvesti hočejo samo menu-karte pri obedih. Ljudje, ki so plačali previsoke cene za sobe v počitnicah, dobe denar nazaj.

Madjarsko priateljstvo.

„Slovensky Tyzdennik“ je objavil članek, ki vzbuja upravičeno začudenje. Poročal je namreč, da se pogajajo Madjari z zastopniki sosednih Slovanov in pošiljajo zaupnike v Zagreb, Krakov in Prago. Pri pogajanjih s zastopniki iz Hrvatske mislijo Madjari na združitev Dalmacije s Hrvatsko in Bosne z Ogrsko; torej na razširjenje madjarske moči nad jugoslovansvom kolikor ga je pod vladu habsburškega doma.

V Pragi je bival zaupnik grofa Karolyija, ki je poudaril, kako časti grof češki narod in izjavil, da se je v vojni predrugačil značaj in nazor madjarskega naroda prav temeljito, tako da ne marajo nikogar podjarmiti in da hočejo doma imeti „Zadovoljne narode in narodnosti, ki drug drugega razumejo.“

Slovaški list omenja, da se madjarski politiki spominjajo slovanskih sosedov le zato, ker se je prikazal na obzorju fantom, ki preti, da jih vse uniči. Madjari se že boje rastoče moči Nemštva.

Italija misli na veliko ofenzivo.

Bazel, „Corriere della Serra“ piše, da so dogodki v Albaniji uvod k večjim dogodkom na italijanski fronti. Pričakovati je treba največjih presenečenj ki bo od njih uspeha odvisno, da li konča Italija še letos vojno.

Ofenzivni nastop Finske.

Curih, „Corriere della Sera“ poroča iz Londona, da namerava Finska ofenzivno nastopiti proti Vzhodni Kareliji in zasesti murmansko železnico.

Za aktivne državne uslužbence.

Vlada je pred ožila zbornici osnutek zakona, ki vsebuje odredbe za civilno državno službo, in škodo po vojni. Nameravani zakon naj omogoči, da se odvrnejo predvsem v prid aktivnim državnim uslužbencem in takim mladim osebam, ki se šele hočejo posvetiti civilni državni službi, oni nedostatki, ki jih je povzročila zgolj vojna in ki se niso mogli odpraviti z dosedanjimi postavnimi sredstvi. Misli se predvsem na slučaje vojnega službovanja in na vse kategorije uslužbenecv.

Kupujte „Novice“!

Tiska Zadrzna tiskarna v Ljubljani.